СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ VIII. — Мт. Кармель, Па. Четвергъ 22-го Марця 1900. — Число 11.

КАЛЕНДАРЬ.

Марець.		
22	Ч.	Св. 40 мученикôвъ
23	П.	Кондратъ муч.
4	С.	Субота усопшихъ
25	Н.	**3. Поста. Ѳеофанъ исп.**
26	П.	Никифоръ
27	В.	Венедиктъ преп.
28	С.	Агапій (Средопостъ)

ЗМѢСТЪ.

Увага.

Хотячѝ приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера:

Mr. Kond. Kotanczyk
Box 127
SHAMOKIN, PA.

И увѣдомлять секретара пôдъ адресою:

Rev. Antony Bonczewsky
10 May Str.
ANSONIA, Conn.

СПРАВЫ „Р. Н. СОЮЗА.“

Квитъ.

Симъ посвѣдчаю, що одержавъ я вôдъ »Р. Н. Союза« посмертну запомогу по бл. п. моимъ сынѣ Юрію Азарѣ въ сумѣ $17.00. За такъ скору выплату посмертного складаю »Союзови« сердечну подяку и желаю, щобы кождый почуваючій себе Русиномъ, такъ самотный якъ и зъ цѣлою родиною, належавъ до »Союза«.

Павелъ Азари.

ПРИ СВѢДКАХЪ:
Ив. Констанкевичь,
Ив. Глова.

Справозданє касове „Р. Н. Союза“ за мѣсяць лютый 1900 р.

Buffalo, N. Y. Братство св. Іоана Хрест.	$13.62
McKees Rocks, Pa. Бр. св. О. Николая	26.75
Trauger-Calumet, Pa. Бр. св. Іоана Хр.	19.25
Syracuse, N. Y. Данька Шопы дѣти	3.00
McAdoo, Pa. Бр. Покр. Пр. Бог.	58.41
Eleanor, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	20.30
Jessup, Pa. Бр. св. АА. Петра и Павла	13.75
St. Louis, Mo. Бр. св. Арх. Михаила	28.50
Rhone, Pa. Бр. св. Спаса	9.66
Olyphant, Pa. Бр. св. Іоана Хр. (за сѣчень)	109.00
Pittsburg, Pa. Бр. св. О. Николая (за сѣчень)	137.00
„ „ „ „ (за лютый)	121.10
„ „ дѣвоче Покр. Пр. Бог.	6.25
Shenandoah, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	30.10
Centralia, Pa. Бр. св. О. Николая	8.00
Whitney, Pa. Бр. нове	13.86
Sayre, Pa. Бр. Благов. Пр. Бог.	7.67
Christopher, Pa. Члены	5.00
Plymouth, Pa. Бр. св. АА. Петра и Павла	32.18
Homestead, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	9.16
Mayfield, Pa. Бр. св. Кирила и Методія	40.59
„ Члены	55.47
Ansonia, Conn. Бр. св. АА. Петра и Павла	46.05
Mt. Carmel, Pa. Бр. св. АА. Петра и Павла	31.75
„ Бр. св. Димитрія	35.00
Jersey City, N. J. Члены	111.31
Lansford, Pa. Бр. Рожд. Пр. Бог.	58.66
St. Clair, Pa Бр. Пр. Богор.	18.91
West Pawlet, Vt. Бр. Покр. Пр. Бог.	15.75
Oldforge, Pa. Телехъ Семенъ	2.00
Shamokin, Pa. Бр. св. Йосифа	10.65
„ Бр. св. Кирила и Методія	85.65
Troy, N. Y. Бр. св. О. Николая	11.75
Yonkers, N. Y. Члены	40.50
Northampton, Pa. Бр. Усп. Пр. Бог.	32.67
Priceburg, Pa. Бр. св. Василія В.	25.25
Glen Lyon, Pa. Бр. св. АА. Петра и Павла	12.00
Belle Vernon, Pa. Бр. Благ. Пр. Бог.	16.59
Trauger, Pa. Бр. св. АА. Петра и Павла	12.50
Scranton, Pa. Роздѣльскій-Бурдзякъ	6.00
Brooklyn, N. Y. Мацура Андрей	2.00
Процентъ зъ фонду жел.	21.00
Разомъ:	**$1364.61**
Розходъ:	**368.30**

Рахунокъ за III. кварталъ р. б. адм. т. е. за грудень р. мин. и за сѣчень та лютый р. б. такій:

Додôдъ:	**$4056.32**
Розхôдъ;	**2976.55**
Фондъ желѣзный взбôльшивъ ся о	**$743.00**

Станъ касы »Р. Н. С.« зъ днемъ 28. лютого б. р. такій:

1) Фондъ желѣзный	$6000.00
2) Фондъ розпорядимый	881.39
3) Депозиты	1463.54
Сума:	**$8344.93**

Повѣдомляю, що тымъ членамъ »Союза«, котрѝ ще доси не по платили за послѣдну конвенцію делеґатôвъ, враховано той довгъ пôсля ухвалы конвенціи урядникôвъ »Союза« яко довгъ за оденъ мѣсяць и се обовязані чимъ скорше заплатити, пôдъ загрозою выконаня ухвалы конвенціи урядникôвъ. Вже за плечима нова конвенція делеґатôвъ, на котру небавомъ треба буде знову складати приписане статутомъ конвенційне. Она вôдбудесь въ той мѣсцевости, котра мати буде найбôльше членôвъ дорослыхъ! То-жь вступайте численно до »Союза«, щобы выслалисьте поважн... добраныхъ радникôвъ вашого власного добра.

Ант. Бончевскій
секретарь

Що чувати въ свѣтѣ?

Америка. Велика нужда пануе въ Порто Ріко мѣжь робôтничимъ населенемъ. А те гôрке положене ще выкористовують капіталісты. Проте въ многихъ мѣстахъ вôдбули ся робôтничѝ мітинґи, на котрыхъ обговорювано незавидну долю тамошныхъ робôтникôвъ.

— Президентъ McKinley доставъ телеграму вôдъ президентôвъ бурскихъ республикъ въ Африцѣ, Крігера и Штайна, зъ прозьбою, щобы Сполученѝ Державы Америки стали за посередника для вымѣны гадокъ мѣжь ними а Англіею, котра на письмо McKinley-ови ласкаво, але вôдмовно подякувала.

— Въ захôдной Вірджініи въ мѣсцевости Red Ash експльодовали майны. Сотки людей знайшло смерть; жены и дѣти заплаканѝ и осироченѝ тиснуть ся до выдобуваныхъ трупôвъ, щобы въ остатнє побачити своихъ добродѣѣвъ, але не годнѝ ихъ розпôзнати. Зарядъ копалень — якъ звыкло — каже, що всьо было all right, а якъ нещасте сконлось, то не его вина. Се звычайна пѣсонька на устахъ панкôвъ. Коли такъ на вôйнѣ погибне пару сотокъ людей, котрѝ ходили грабити чужій нарôдъ, то ихъ уважають за героѣвъ и ставлять величавѝ памятники, а коли наразъ наче вôдъ грому згинуть сотки робôтникôвъ, котрѝ суть о много бôльшими героями и добродѣями людскости, то и несъ не гавкне. Се рѣчь звычайна, а ихъ памятникъ се сльозы и нужда осироченыхъ.

— Населене Сполученыхъ Державъ выносило въ р. 1870. 38½ міліона жителѣвъ. Днесь рахують на 75 міліонôвъ. Отже въ жадной державѣ на свѣтѣ населене такъ сильно не взросло. Се треба приписати не плодовитости американьскои расы, але могучому взростови та розвоеви американьского промыслу, торговлѣ, индустріи и культуры, котрѝ стягли таку масу чужого населеня.

— На дняхъ выслано до Европы зъ Бальтиморе 1500 бочокъ американьскои віски и що мають выслати 4000. Сеи віски въ Европѣ не выпивають, бо мають свою лѣпшу. Се лишь спекуляція фабрикантôвъ, щобы не платити барылкового податку $1·10 вôдъ ґальона, бо она полежить въ заграничныхъ складахъ 8 лѣтъ и вертає назадъ до американьскихъ жолудкôвъ, и тогды вже есть вôльна вôдъ податку.

— Въ повѣтѣ New Haven державы Connecticut есть одинока на цѣлу Америку мѣсцевость Guilford, що не платить жадного податку.

— Въ Herkiner, N. Y. жіе 25-лѣтна дѣвчина Florence Reese, що мае въ своимъ жолудку живу змію, котра мае бути довга 2—3 стопы, а груба на цаль майже. Часами можь еи пальцями намацати. Дѣвчина пôддалась операціи въ шпитали св. Луки въ Утицѣ.

— Мѣжь робôтниками табачень въ Ню Йорку велике невдоволене и треба сподѣвати ся страйку. Въ Altona, Pa. страйкъ майнерôвъ закôнчивъ ся, бо прійшло до порозумѣня мѣжь робôтниками а властителями копалень. За се 14. марта застрайковало тысячь робôтникôвъ въ Nanticoke, Pa. коло Wilkes-Barre въ майнахъ комп. Susquehanna.

— Въ Бразиліи вôдкрыто заговоръ, котрый мавъ на цѣли завести знову монархію. До заговору належало маса офіцирôвъ, зъ котрыхъ многѝ повтѣкали до Буеносъ Айресъ, а деякихъ поарештовано.

Африка. Вôйна треває дальше. Бурамъ поводить ся гôрше. Президенты обохъ хлопскихъ республикъ, Кріґеръ и Штайнъ, предложили Анґліи условія згоды, мѣжь котрыми было условіе: цѣлковита независимôсть обохъ державъ. Розумѣесь, Анґлія и слухати не хоче, бо золотѝ и діяментовѝ копальнѣ такожь щось значать. Державамъ, котрѝ хотѣли посередничити, подякувала Анґлія лагôдно ось якъ Америцѣ, а Франціи и Россіи навѣть погрозила и заборонила мѣшатись до тыхъ справъ! За те Буры постановили битись до послѣдной каплѣ крови, хоть ихъ силы днесь ослабли, а передъ собою мають 208 тысячь анґлійского войска и масу армать.

ЕВРОПА.

Анґлія стратила до теперь въ вôйнѣ зъ африканьскими хлопами 15874 людей. Але мимо того о мирѣ чути не хоче. Однакъ дуже можливо, що въ короткôмъ часѣ згодить ся, бо Россія таки зачне свою політику вôдъ Хинъ або Персіи; Франція такожь грозить вôйною; а ирляндскѝ політики кажуть не крыючись, що на выпадокъ такого матацтва для Анґліи и Ирляндія вхопить за оружіе.

Франція, котра не радо дивить ся на Анґлію, не може розвинути цѣлковито своихъ ворожихъ плянôвъ задля приготованѣ до всесвѣтнои выставы. Крôмъ того выкрыто знову шкандалы, якихъ мавъ допустити ся радникъ маринарки Philip, запродавши Анґліи тайны французкои маринарки; его вже навѣть арештували.

(Продовжене на другôй сторонѣ).

ЗАХАРКО.

Оповѣданє Кнутъ Гамсуна.

(Конець.)

4.

Слѣдуючого дня була непогода, дощь ллявъ зъ неба якъ зъ цѣвки, рынвы воколо дому бубонѣли и ще рано наповнили всѣ начиня кухара. Цѣле товариство робуче остало дома; однѝ цировали мѣшки на збôже, другѝ направляли попсованѝ машины або робôтничѝ приряды и острили ножѣ та машины.

Коли закликали на обѣдъ, то й Захарко пôднявъ ся зъ причѣ, де сидѣвъ, и хотѣвъ йти за другими до ѣдальнѣ. Въ тôмъ стрѣтивъ ся зъ Паллимъ, котрый нѣсъ ему обѣдъ. Захарко не уважавъ, вôнъ постановивъ собѣ ѣсти обѣдъ вже зъ другими; его рука маесь лѣпше, его не морозить бôльше. Але кухаръ сказавъ, що єли не хоче ѣсти того, що ему приносить, то не дôстане цѣлкомъ нѣчого. Вôнъ поставивъ бляшанки на причу Захарка и спытавъ: „А може для тебе се за мало?“

Захарко вернувъ ся и пôддавъ ся своѣй доли. Се было найсправедлившимъ, що взявъ те, що ему дали.

— Що за свиньства наваривъ ты днесь знову? — муркотѣвъ и нагнувъ ся надъ бляшанкою.

— Подивись — вôдповѣвъ кухаръ, а его очи засвѣтили незвычайнымъ блескомъ. — Подивись на черта, ты брехуне! Се мясо и сосъ.

И вôнъ зачавъ вôдъ мяса.

Наразъ вложивъ до устъ кусникъ, зъ котрого ему стало дивно. Не дасть ся розкусити, се кôсть зъ маснымъ мясомъ, и перекусивши зъ однои стороны — выймае зъ устъ и оглядае. — Собака не мôгъ бы задержати кости для себе — муркотѣвъ вôнъ и пôдôйшовъ до отвореныхъ дверей, щобы лѣпше придивитись. Крутить и обертае нимъ колька разôвъ. Нагло спѣшить до причѣ и глядить за фляшочкою зъ вôдтятымъ пальцемъ — фляшочки нема.

Захарко спѣшить до кухнѣ. Блѣдый якъ трупъ зъ перестрашенымъ лицемъ стае въ дверехъ и говорить до кухара, такъ щобы всѣ чули: — Скажи Палли, чи се не мôй палець? — пôднѣсши щось въ руцѣ въ гору.

Кухаръ не вôдповѣдае нѣчого, только нѣбы пчихае коло свого стола.

Захарко пôдносить ще щось иншого до горы и каже: — Но, Палли, чи се не мôй цвяхъ, що сидѣвъ въ пальци? Думаешь, я не пôзнавъ?

Ажь теперь всѣ хлопы коло столôвъ звернули свою увагу на дивнѝ пытаня Захарка и дивились зъ зачудованемъ.

— Що маешь такого? — спытавъ якійсь.

— Я знайшовъ свôй палець, вôдрѣзаный палець въ стравѣ, — объяснивъ Захарко. — Вôнъ зваривъ и пôднѣсъ въ мовій стравѣ. А ту ось цвяхъ.

Тогды залунавъ на всѣхъ столахъ страшный смѣхъ, а хлопы кричали оденъ передъ другого.

— Зваривъ твôй власный палець и давъ тобѣ ѣсти? Ты навѣть трошки надкусивъ, якъ бачу, вôдгрызъ-есь одну сторону!

— Я не бачу добре, — вôдповѣвъ Захарко, — я не знавъ — я не думавъ.

Въ тôмъ нагло вôдвернувъ ся и щезъ за дверми.

Надзиратель мусѣвъ привернути спокôй. Пôднѣсъ ся и, звертаючись до кухара, сказавъ: — Палли, ты варивъ палець разомъ зъ другимъ мясомъ?

— Нѣ, — вôдповѣвъ Палли. — Свѣдчусь Богомъ, якже-жь я важивсь бы щось такого! За що властиво мене уважаете? Я зваривъ его для себе — въ цѣлкомъ иншôмъ горшку.

Історія зô звареныкъ пальцемъ достарчила товариству матеріялу до безконечнои веселости на цѣле пообѣде, розправляли и смѣялись якъ несповна розуму, а кухаръ радувавъ ся, якъ нѣколи въ житю.

Але Захарко зникъ.

Захарко потягъ на преріи. Непогода все ще тревала и нѣгде не было охороны. Але Захарко ишовъ дальше и дальше на преріи. Вôнъ нѣсъ свою хору руку на увязцѣ и стерѣгъ еи передъ дощемъ, якъ только мôгъ; въ прочѣмъ перемокъ вôдъ стôпъ до головы. Не перестававъ йти.

Коли стемнѣлось, затримавъ ся; при помочи свѣтла блискавки глянувъ на годинку и вернувъ тою самою дорогою назадъ, якою йшовъ. Тяжкими и широкими кроками ступавъ через шнепидю, наче бъ докладно мавъ вырахованый часъ и дорогу. Около 8 години бувъ вже на фармѣ.

Цѣлкомъ темно. Слухае, люде зôбрались на вечеру, и глядить черезъ шибу — здаесь, бачить дуже веселого кухара. Забираесь до стаенъ, де знаходить притулиско и никне въ темрявѣ. Всьо тихо, навѣть цвѣркуны замовкли, только дощь ще все цюркотить, а вôдъ часу до часу лискавка подôбна до сѣрковои барвы перекравуе небо и ударяе ґенъ далеко десь за преріями.

Вкôнци чуе. що люде вже по вечери и забирають ся до спалень, спѣшачи, щобы не змокнути. Терпеливо и самотно — Захарко жде ще годину, опôсля спѣшить до кухнѣ.

Въ кухни ще свѣтло, коло огниска бачить чоловѣка, и спокôйно отвирае дверѣ.

— Добрый вечеръ!

Здивованый кухаръ глядить и вкôнци здобуваесь на слово: — Днесь вже не дôстанешь жаднои вечерѣ.

— Добре! — каже Захарко. — Але дай ми кусникъ мыла, Палли. Моя сорочка вчера вечеромъ дуже збрудилась, а я мушу еи ще разъ выполокати.

— Не въ моѣй водѣ! — зауважуе кухаръ.

— Ага, якъ разъ. Я маю воду ось пôдъ угломъ.

— Не раджу тобѣ!

— Достану мыла? — пытае Захарко.

— Дамъ ти мила! — кричить кухаръ. — Выносись менѣ!

И Захарко забираесь.

Бере бочôвку зъ водою, двигае и ставляе якъ разъ мѣжь кухонными вôкнами, и стае плюскатись въ водѣ. Кухаръ, зачувши, выходить. Спѣшить гнѣвно до Захарка и пытаесь:

— Що ты ту робишь?

— Нѣчого. Полочу свою сорочку.

— Въ моѣй водѣ?

— Розумѣесь!

Кухаръ зближаесь, згинаесь надъ бочôвкою, щобы пересвѣдчитись, чи се его вода, и глядить въ водѣ за сорочкою.

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only little Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All comunications should be addressed to:
„Svoboda“
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна $2.00
До старого краю 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To „SVOBODA“
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

(Продовженѣ зъ стороны першои).

Ишпанія зачинае бути славною задля своеи господарки, якъ свого часу небôшка Польща. О тôмъ свѣдчить запытане посла Аґвілера до міністра справъ внутрѣшныхъ. Въ тôмъ запытаню читаемо, що смертельность такъ велика въ Ишпаніи, якъ въ жаднôмъ краю пôдъ сонцемъ; всѣ средства поживнй фалшованй; всюда молять ся правовѣрнй католики, а злодѣѣ крадуть всьо, що и де можуть; навѣть мѣдянй памятники розбивають, огорожѣ и т. и. крадуть; небавомъ почуемо — каже пов. посолъ — навѣть дроты телеґрафічнй и телефонôвъ пôкрадуть. А чуйна поліція слѣдить и кождого дня знаходить масу політичныхъ злочинцѣвъ, а злодѣѣвъ и опрышкôвъ не годна вылапати.

Италія. На островѣ Сицилія въ мѣсцевости Терміни Імерезе експльодовали млыны сѣрки, а опôсля повставъ пожаръ. Много робôтникôвъ знайшло смерть, а многй сильно попарились.

Зъ Риму доносять, що папа въ день свого 90-лѣтного ювилею уродинъ 7. марта мавъ выявити свое бажане, щобы его наслѣдникомъ ставъ кардиналъ Ероме Марія Ґотти. Се 65-лѣтный монахъ Кармелітъ и заковязлый аскетъ; знаменитый бесѣдникъ; ходить босо и живить ся цѣлкомъ поединчо.

Турція. Дня 14. марта с. р. цѣлый день радивсь надъ чимсь султанъ зъ нѣмецкими посольствами, а другй посольства заходять въ голову, надъ чимъ они такъ радили.

Найлюбѣйша донька султана, Надеша, полюбила молодого турецкого поета Недяра, котрого пѣснѣ знанй кождому Туркови, и втѣкла зъ нимъ до Парижа, де вже пробувае ѣѣ вуйко зъ родиною и многй знанй Турки. Ѣѣ утечи помагала донька Османа Паши, славного воеводы зъ пôдъ Плевны, пôдчасъ турецко-россійскои войны.

Австрія. Парляментъ зачавъ знову свою славну дѣяльнôсть сварнею и лайкою. Будучй руски князѣ Барвѣньскій и Вахнянинъ ждуть, що зъ того выйде.

Нѣмеччина Пруский парляментъ принявъ бôльшостю ухвалу, пôсля котрои мають бути пущенй въ обѣгъ новй срѣбнй грошѣ 15 марокъ на голову.

Россія перекинула до Азіи 20 тысячь войска, котре въ протягу кількохъ днѣвъ може знайтись въ Персіи, а тымчасомъ удосконалюють желѣзнй дороги. Се робить она зô взгляду на Анґлію, у котрои хотѣла бъ щось конче вытор гувати якъ не въ Персіи, то въ Хинахъ.

— Въ Финляндіи всѣми силами нищить останки тамошного самоподу; представитель фінляндского ряду на царскôмъ дворѣ подякувавъ за мѣсце, а Россія той высокій урядъ скасувала цѣлкомъ; крôмъ того высшй урядники мусять ще складати осôбну присягу вѣрности для Россіи.

— Дня 7. марта доносять зъ Петербурга, що поліція выкрыла заговоръ на жите царя, якій мали приготовити россійскй и польскй нігілісты.

— Оберпрокураторъ св. Синода, Побѣдоносцевъ, выдавъ справоздане про станъ цареславія въ холмскôй и люблиньскôй ґуберніяхъ т. е. тыхъ, котрыхъ тому двайцять кôлька лѣтъ насильно и оружіемъ прегворено зъ уніятôвъ въ православныхъ. Справоздане каже, що примусово записаныхъ на лісту православныхъ 377.723 уніятôвъ, мѣжь котрыми находить ся 83 тысячь »опорныхъ« и 9214 »хиткихъ« уніятôвъ. Тй люде вôдносять ся до православія зъ неохотою, священникôвъ православныхъ оминають, до сповѣди не ходять, анѣ до церкви, до хорыхъ и небôщикôвъ батюшкôвъ не допускають. Помершихъ гребуть самй, дѣтей не хрестять и шлюбôвъ не беруть. Черезъ те тамъ есть 28.087 нехрещеныхъ дѣтей, а 2009 нешлюбныхъ подружій. Самъ надпрокураторъ называе минувшій рôкъ для розширеня православія тамже некорыстнымъ, а насильне навертане »опорныхъ« принесло бôльше шкоды якъ корысти. Розумѣе ся — мы додамо — що се справоздане цѣлкомъ далеке вôдъ дѣйсности. Хто знае тамошнй вôдносины Холмщины якотако, то справа въ десятеро представляесь гôршою. Але для насъ выстарчить и се, що говорить заступникъ папы россійскои церкви. Хоть бы лишь тôлько зла, що въ справозданю, то пятій рядъ поступивъ бы инакше, але православна Россія не годна.

Вѣсти зъ Америки.

Зъ Шамокінъ, Па.

Пересторога до робôтникôвъ.

Вôдъ коли нашй робôтники пôднесли, що въ сполученю ся разомъ въ одно велике товариство робôтниче, не зважаючи анѣ на религію, анѣ народнôсть, анѣ станъ занятя въ якôй небудь роботѣ, спочивае великаньска сила, котра зможе противставити ся кровопійцямъ капіталістичнымъ, то и тй піявки народу робучого, капіталісты, не заспали своеи справы, и всѣми силами стараютъ ся розбити тое унійне робôтниче товариство. Щобы добити ся своеи цѣли, не перебирають въ средствахъ, тй злодѣѣ людскои силы и крови, щобъ робôтникôвъ придусити своею тяжкою ногою. Кидають они искорки недовѣрчивости помѣжь робôтниками самыми, представляють ся яко добродѣѣ, любимцѣ, спасителѣ робучого народу, а выссавши зъ него послѣднй силы животнй, вôдкидають потôмъ якъ мерзене падло. Щобъ свою цѣль осягнути уживають они яко средство до того самого робôтника, зъ котрого кровь пють. И на жаль сказати, знаходить ся богато такихъ юдôвъ искаріотскихъ, котрй за марну приобѣцянку, за кôлька ласкавыхъ слôвъ зъ великопаньскихъ устъ, запродують свою кровь, свого брата робôтника, щобъ за те вôдъ вельможныхъ панôвъ капіталістôвъ, полизати спадаючй зъ ихъ столôвъ охлапы.

До такихъ продавцѣвъ-юдôвъ належить и нашъ землякъ (повного имени не ще не подаю, може поправить ся) котрый запродавши свою совѣсть капіталістамъ, ходить помѣжь нашихъ людей, выпытуе ся, хто належить до уніи робôтничои, кôлько мають гроша въ касѣ, якъ задумують дальше орґанізувати ся и т. д., однымъ словомъ, повнить службу шпѣгуна. Знаемо мы ту добре, що богато и зъ иншихъ народностей подобныхъ шпѣгунôвъ крутить ся ту мѣжь робôтниками, вôдтягаючи ихъ вôдъ уніи, ширячи незгоду мѣжь уністами, но, щобы мѣжь нашими людьми найшовъ ся такій пôдлюга, то вже крайный шкандалъ. Свого брата запродувати, свою кровь за юдичный грошь мѣняти, то лишь послѣдна падлюга зможе. То-жь, братя робôтники, стережѣть ся того шпѣгуна, а можете его легко познати, отъ знамена его: На правôй руцѣ не мае першого, другого и четвертого пальця, видно що Богъ его вже попередно за щось покаравъ. Зъявить ся вôнъ въ вашôй хатѣ, то сейчасъ за дверѣ зъ нимъ. А мы въ купцѣ держѣмъ ся, борѣмъ ся противъ вызыску капіталістôвъ, та если не собѣ, то бодай нашимъ дѣтямъ лучшу злагодимо долю.

Робôтникъ.

Вѣсти зъ Канады.

Зъ Dauphin, Man.

По рускихъ кольоніяхъ въ Канадѣ вештались вже всѣлякй аґенты и польски и московскй, а кождый захвалювавъ свою вѣру та народнôсть. Теперь знову деинеде появивъ ся »паперовый« агітаторъ, що ему на имя »Свѣтъ«, котрого, кажуть, редагуе чоловѣкъ, що покинувъ свою народнôсть, і пôдбѣгъ пôдъ росказы россійскои нагайки. Застерѣгаемось, немовь бы мы були противниками россійского народу, мы лишь не любимо посѣпакъ россійского кнута, що за грошѣ продали бы все, навѣть рôдну маму.

Отже той »Свѣтъ« манить насъ на ту православну вѣру та каже намъ уважати себе за рôдныхъ дѣтей батюшки царя та россійского Синода. Въ 2. числѣ зъ с. р. кличе до насъ: »не ходѣть во тмѣ«! Смѣшно! Отже-жь я тежь православный Русинъ, але до такого свѣтла, якимъ свѣтить »Свѣтъ«, не приставъ бы за золотй горы. Яке то те свѣтло россійске, мы ажь надто добре дознали ся вôдъ Духоборцѣвъ, котрй намъ таке розказують о тôмъ добрѣ, ажь волосъ дубомъ стае на головѣ. Духоборцѣ кажуть до насъ: «Читайте зъ увагою »Кобзаря«, вашого славного Русина-Украинця Шевченка, а переконаете ся, що не тôлько мы зазнали лихихъ злиднѣвъ вôдъ россійского кнута, але и вашй братя Русины—Украинцѣ терпѣли и терпять тамъ ще и теперь«.

Про те все редакторъ »Свѣта« анѣ не писне; вôнъ видко ще гôршій Москаля, бо навѣть тй про те пишуть. Вôнъ закрывае правдѣ очи, але она выходить на верхъ, якъ олива. »Свѣтъ« може хопити на гачокъ православнои вѣры хиба паламарôвъ, або такихъ, що не чули нѣчо за свѣтъ божій, але насъ на таку полову не возьмешь. Мусите знати, вы всѣ платнй агенты, що мы Русины въ Сполуч. Державахъ та Канадѣ приходимо вже до того переконаня, що борба за вѣры хлѣба не дасть, що мы ту не приѣхали глядати московскои вѣры, а свободы и просвѣты, щобъ стати на рôвни зъ иншими культурными народами.

Лишѣть вы вѣру намъ самымъ, мы вôдъ васъ пашпорту до неба не потребуемо.

Канадіецъ.

Хочь редакторъ „Свѣта“ въ кождôмъ майже числѣ пише про насъ тай захвалюе свою обору, однакъ мы рѣшились не вôдзывати ся на его зачѣпки, бо шкода часу и паперу на вôдповѣди для него. Що-жь въ такôмъ Олдфорджь можна бôльше думати и писати — абы хочь чимъ небудь заповнити „Свѣтъ“ и показати московскимъ головачамъ, що щось робить ся, а обрôкъ не иде на марно. — Пр. Ред.

НОВИНКИ.

—Памятайте на „Руско-Народный Дôмъ Еміґраційный въ Америцѣ“ и высылайте жертвы до касієра пôдъ адресою: Mr. John Parylak, 1337 Ave. A, New York City, а заразомъ увѣдомѣть о тôмъ секретаря пôдъ адресою: Mr. K. Kirczov, 102 Morris str, Jersey City, N. J.

Комітетъ.

— **Въ** ч. Д. Карпяка, въ Шамокінъ, Па., зôбрано на крестинахъ $1.75 на фондъ школьнои рускои молодежи въ Америцѣ.

До теперь належать слѣдуючй братства до тов. „Р. Н. Д. Е. въ Америцѣ“:

Бр. св. Петра и Пет.	въ	Джерзи Сити, Н. Д.
„ „ Ольги	„	„ „
„ „ Володимира	„	Ансонія, Конн.
„ „ Пет. и Павла	„	„
„ „ Ольги	„	Бруклинъ, Н. Й.
„ „ Михаила	„	„
„ им. И. Наумовича	„	Ню Йорку
„ „ Ольги	„	„ „
„ „ И. Крестит.	„	Буфальо, Н. Й.
„ „ И. Крестит.	„	Trauger-Calu't, Pa.
„ Благ. Пр. Богор.	„	Belle Vernon, Pa.
„ Трохъ Святилей	„	Whitny, Pa.
„ „ Димитрія	„	Мт. Кармель, Па.
„ „ Ар. Михаила	„	Юнкерсъ, Н. Й.
„ „ Ар. Михаила	„	Шамокінъ, Па.
„ „ Ар. Михаила	„	Eleanor, Pa.

Хто довго спить, того уважають за лѣнюха и нездару. Той нарôдъ, котрый не хоче пробудити ся зъ довголѣтного вѣкового сну и не хоче взяти ся до працѣ надъ самымъ собою, той все буде бѣднымъ и у чужихъ не на пошановане, але на погорду заслужить, тай вконци передвчасно мусить вымерти безъ слѣду... Но чей нарôдъ рускій не есть такій! Чей Русины американьскй схочуть показати всѣмъ прочимъ народамъ въ Америцѣ тай братамъ въ старôмъ краю, що они вже не сплять и давно встали тай взяли ся до роботы народнои. А чи-жь може бути краспа цѣль для Русинôвъ американьскихъ, абы всѣ подали собѣ взаимно руки, и абы передовсѣмъ всѣ нашй братства вступали громадно до тов.: »Руско-Народный Дôмъ Еміґраційный въ Америцѣ«, бо не варта той братъ називати ся Русиномъ, котрый жалуе разъ на рôкъ на Дôмъ Еміґраційный 50 цнт., то значить менше нѣжь оденъ центъ на тыждень!.. А кôлько-жь то не центôвъ, але кводрôвъ марно пустять люде нашй чи то зъ дымомъ, чи въ салюнѣ чи на иншу непотрѣбну рѣчь, а кôлько то долярôвъ на тыждень выдае цѣла Русь американьска на »скваерôвъ и лоерôвъ« — но того нѣхто не жалуе, але на народну цѣль руску дати цента на тыждень, то страхъ тяжко!.. Часъ вже про те и намъ опамятатись и всѣмъ Русинамъ приступати и поодиноко до нашого товариства, бо оденъ доляръ на рôкъ то въ Америцѣ нѣчого тяжкого, а будьмо певнй, що за якій мѣсяць будемо мати свого власного аґента еміґраційного, а незадовго и свôй Дôмъ Еміґраційный!

Не спѣмъ и чимъ скорше до дѣла, а успѣхъ буде!

Джерзи Сити 18. марта 1900.

За комітетъ товар. »Р. Н. Д. Е. въ Америцѣ«:

О. П. Пôдгорецкій, предсѣдатель. К. Кирчôвъ секретарь.

Въ тôмъ Захарко вытягае свôй револьверъ зъ-за бандажованои руки, змѣривъ просто въ ухо и потягнувъ за курокъ.

И лишь слабый вôдголосъ роздавъ ся середъ мокрои ночи.

5.

Коли Захарко пôзно въ ночи вернувъ до своеи спальнѣ, щобы вôдпочити, збудилось пару его товаришôвъ и пытали, що робивъ такъ довго на дворѣ.

— Нѣчого, — вôдповѣвъ Захарко. — Я застрѣливъ Палли.

Товаришѣ пôдвелись на лôктяхъ, щобы чути лучше.

— Ты его застрѣливъ?

— Такъ.

— Се по дѣдьчому! Десь го трафивъ?

— Въ голову. Стрѣливъ въ ухо, куля перейшла наскрôзь.

— До чорта, такожь! Де-жь ты его подѣвъ?

— Закопавъ генъ по дальше на преріяхъ. А въ руки давъ-емь ему газету.

— Ты се зробивъ?

Зъ тымъ товаришѣ поклались, щобы спати дальше.

Ще по хвили запытавъ оденъ: — вмеръ сейчасъ?

— Такъ, — вôдповѣвъ Захарко, — майже сейчасъ. Куля перешила мозокъ.

— Такъ, се найлѣпшій стрѣлъ, — сказавъ товаришь. — Перейде черезъ мозокъ, то смерть.

Опôсля стало тихо въ спальни, всѣ спали — — —

Надзиратель назначивъ нового кухара, одного зъ помôчникôвъ, що практикували вôдъ весны; той ставъ головою и бувъ радъ зô злочину.

Всьо решта пôшло по давному ажь до кôнця жнивъ. За Палли нѣхто бôльше не згадувавъ, вôнъ неборачиско вже не живъ и десь тамъ лежавъ похованый середъ пшеничного поля, де було столочене колосе; тамъ не було що до роботы.

Коли надôйшовъ жовтень, робôтники потягнули зъ фармы до мѣсточка, щобы вспôльно запити взаѣмну розлуку, а опôсля розлучитись. Въ тôй хвили всѣ були найлѣпшими пріятелями, якъ нѣколи, и обнимались и дяковали собѣ и думали чесно.

— Захарко, а ты куда?

— Я ще дальше на захôдъ, — вôдповѣвъ Захарко. — Здаесь, до Ваиомінґъ. Але на зиму верну въ лѣсъ рубати дрова.

— Тогды тамъ здыбемось. До побаченя, Захарко! Щаслива дорога!

И товаришѣ потягли на всѣ вѣтры по розлогôй земли Янкôвъ. Захарко до Ваиомінґъ.

А преріи лежать наче безкрае море, котре обкидае сонце своими довгими лучами, наче блискучими пасами.

Переклавъ А. В.

Зъ „зѣльника“ Канады.

II.

Повѣй вѣтре, вѣтресеньку
Тамъ, де тужить мила,
Нехай несуть ту пѣсеньку
Твои легкй крыла.

Повѣй вѣтре у городець,
Де вѣнцѣ сплѣтае
И скажи ѣй, що молодець
Щиро ю кохае.

Погладь еи вѣтресеньку
По личку бѣленькôмъ,
Най не плаче, най не тужить
За мною серденько!

Най не плаче, най не тужить
Бо вже часъ зближаесь,
Коли прійде еи милый
И зъ невъ повѣнчаесь.

С. Ґеникъ,
Dauphin, Canada.

III.

Запытане до милои.

Що безъ тебе земля, воля,
Канадійскій свѣтъ?
Що безъ тебе степы, поля,
Якъ тебе тутъ нѣтъ?
Що безъ тебе мои мысли,
Яснôсть вся чутя,
Коли мое серце стисли
Туга и журба?
Що безъ тебе житє мое,
Що безъ тебе я?
Що безъ тебе щасте мое,
Доля вся моя?

Гр. Паскарикъ,
Stuartburn, Canada.

Сварка.

Сварились разъ людцѣ за Свѣтъ Новый.
Ишпанець каже: »Мы его вôдкрыли,
та вôнъ е нашь!« На те Англіецъ злый:
»Мы — каже — першй землю обсадили«!
А Нѣмець: »Мы гроша вложили гукъ
въ землю ту«! На те гукнувъ хтось зъ боку:
»Хто пôтъ и кровь вложивъ и працю рукъ
и скарбъ здобувъ святый: возьме землю широку«.

Мѣсяць.

На синôй тамъ небесъ левадѣ
Зôрки сіяють золотй,
Немовь смутный въ отсѣй громадѣ
Стоить князь ночи въ высотѣ.

На ньому плямы е чорнявй,
Немовь братъ брата забива:
Се пострахъ на дѣла крôвавй,
На братовбійчй дѣла...

Смутный, смутный нашь мѣсяць ясный
Глядить на божій красный міръ,
Бо знакъ на ньому — се нещасный
Днесь братовбійчихъ дѣлъ примѣръ.

Сильвестеръ Ярмчевскій

Кôлько Индіянôвъ ще жіє въ Америцѣ.

Пôсля сегорôчного справоздания индіянскихъ агентôвъ находить ся ще въ живыхъ въ Америцѣ 297,905 душь. Зъ нихъ носять новомодну одежу 31 тысячь, а рещта якъ попадесь. Умѣе читати и говорити по англійски 42,577 чоловѣкъ. У тôмъ роцѣ побудовано для тыхъ Индіянъ 25,236 хатъ. Попалось въ криминалъ 1,468. Только оденъ Индіянъ бувъ убитый Индіянами. Мѣжь ними знаходить ся 35,189 молебныхъ домôвъ або »чорчь«. На школы выдано гроша 261,515 дол.

Жѣнка президента Крігера.

Нынѣ коли цѣлый свѣтъ занимае ся Трансвальомъ задля войны, часописи подають деякй черты зъ житя Бурôвъ. Межи иншими выхваляють жену президента Крігера, котру самъ мужь называе скарбомъ! А вôнъ чей найлѣпше знае. При еи помочи заощадивъ вôнъ собѣ маетку 60 міліонôвъ. Коли они перший разъ пôзнали ся и Крігеръ заявивъ, що хоче зъ нею женити ся, она зô спущеными очами сказала такъ: »умѣю печи, варити, шити, чистити, замѣтати«. — Се выстарчило Крігерови, славному вже тогды зъ вôдваги и побожности. Не уважавъ вôнъ чи жѣнка его умѣе вертѣти ся и обертати языкомъ — вôнъ чемно одѣту и несмѣлу сердечно притисъ до серця. И не омылив ся. Сама варить ѣсти и управляе домомъ, хотяй мужь мае 35 тысячь долярôвъ пенсіи. Якъ суть гостѣ въ дома, то она убирае ся въ найкрасшу свою сукню чорну, але ажь тогды, коли обѣдъ вже зварила. Стае рано о 5 годинѣ. Зъ 16 дѣтей жіе лише семеро, але вже всѣ на »власнôмъ хлѣбѣ« и мешкають въ Преторіи. Дôмъ президента есть двоповерховый. Въ гостинной комнатѣ суть ще тй самй рѣчи, що на весѣле справивъ. Але за то всюды чисто и порядокъ. — По снѣданю президентъ читае біблію а жена слухае, потому мые она начиние, стелить ложка а потому цирує шкарпитки и пончохи. Потому бере ся до направлюваня своихъ сукней. Але и тыхъ мае недуже. Бо и на що? Мае ихъ три: чорну, до господарства и ранѣшню. Се ѣй выстарчае. Капелюхôвъ вôдъ давна мае лише два и ихъ сама собѣ зробила. Нарôдъ цѣлый дуже еи любить и поважае.

Перехитрили.

Въ часѣ борбы надъ Тугелею, мусѣвъ оденъ вôддѣлъ Трансвальцѣвъ зъ малою арматою скоро цофнути ся, або впасти въ руки Англичанъ. Выбôръ бувъ тымъ прикрійшій, що не было коней до тягненя арматы, а навѣть ляфета была зломана. Перебѣглй Буры выдумали сейчасъ такій пôдступъ: Армату закотили до близького рова, прикрыли землею, а на верху поставили хрестъ, мовь бы тамъ лежавъ поляглый воякъ. И дѣйсно перехитрили Англичанъ, бо коли по кôлькохъ дняхъ Англичане уступили знову зъ того мѣсця, побачили Буры ненарушену землю, а на нѣй лежавъ вѣнецъ зъ польныхъ цвѣтôвъ. Буры зъ усмѣхомъ вдоволеня вытягнули армату, уставили еи, и въ коротцѣ воскресле тѣло мнимого небощика дякувало разъ по-разъ Англичанамъ за ихъ доброту — кулями.

Геліографъ.

Въ нынѣшныхъ часахъ неразъ можна почути, що на полудново — африканьскôмъ боевищи уживано геліографу, тому не вôдъ рѣчи буде пояснити читателямъ, що то є и до чого вôнъ служить. — Геліографъ є найпростѣйшимъ, найдешевшимъ приладомъ, якимъ порозумѣвають ся вôддѣлы вôйскъ пôдчасъ войны. Въ той цѣли уставляе ся по обохъ сторонахъ триножокъ, па котрôмъ прикрѣплюе ся два зеркала въ той способъ, щобы лучѣ соняшного свѣтла вôдбивали ся въ жаданôмъ напрямѣ. При тыхъ апаратахъ стоять по одному воякови и одному офіцирови зъ далековидомъ. Жовнѣръ, що дае знаки, може каждои хвилѣ перервати соняшнй лучѣ, що падають на зеркало, накрываючи его шапкою. Симъ способомъ уложено цѣлу азбуку, а що англійскй слова суть короткй, тому дуже добре надають ся до геліографу. За ужитемъ геліографу пôдчасъ войны промовляе еще ся обставина, що можна порозумѣватись при его помочи на великй вôддаленя, вправдѣ лише въ день, але безъ зверненя уваги непріятеля, що може находитись мѣжь порозумѣваючими ся.

Тремпы не хотять працювати.

Минувшого тыждня пôдчасъ снѣжнои бурѣ въ Толедо, прійшло на полицію немало молодыхъ и старшихъ тремпôвъ, просячи переночувати ихъ. Пріймили ихъ тамъ менше або больше гостинно — зависѣло се вôдъ гумору полісменôвъ. Слѣдуючого дня кôлькохъ властителѣвъ домôвъ прійшли на стацію и просили тремпôвъ, щобъ тй помогли имъ вôдметати снѣгъ зъ передъ домôвъ, обѣцюючи 25 центôвъ за годину працѣ. Вôдповѣди тремпôвъ були однаковй: Не працювали мы вôдъ непамятныхъ часôвъ и добре намъ вело ся, не зробимо и теперь тои дурницѣ. Пощо-жь намъ теперь ганьбитись? Мине зима, наспѣе лѣто, Богъ дасть овочѣ и якось оно буде...

Женщины — тремпы.

Двѣ гарнй женщины, що назвали себе тремпами, вôйшли вôкномъ до публичнои школы въ Silverly, Pa., порубали шкôльну лавку, розпалили въ клясѣ огонь, въ котрôмъ пекли бульбы и грѣли ся. Коли шкôльнй дѣти побачили тое, донесли все учителеви, а той ставъ выганяти дѣвчатъ, але тй не уступились. Тогдѣ учитель задзвонивъ въ шкôльный дзвôнъ, а на его вôдгомонъ позбѣгали ся люде. Але тремпы жѣночого пола уперли ся и не хотѣли выйти зô школы. Вступили ся ажь тогдѣ, коли оденъ зъ фармерôвъ запросивъ дѣвчатъ на нôчлѣгъ.

Вашінґтоньскій капітоль.

Копітоль Сполуч. Державъ есть найбôльшимъ будынкомъ у тôмъ краю. Угольный камѣнь пôдъ ту будову поклавъ Джорджъ Вашінґтонъ 18. грудня 1794. Въ роцѣ 1814 знищили его трохи Англики. Теперѣшный будынокъ зачали будувати въ р. 1855 а скôнчили въ 1863. Американьска фана повѣвала на нѣмъ вперше 12. грудня 1863 року. Копта цѣлои будовы выносили 13 міліонôвъ долярôвъ. Довгота капітолю выносить 715 стôпъ и чотыри цалѣ, ширина 384 стопы. Занимае вôнъ просторонь 3½ акра землѣ.

Пôдковы безъ гвоздôвъ.

Въ Берлѣнѣ опатентовано новый способъ прикрѣплюваня пôдковъ до копытъ безъ гвоздôвъ, а лишень за помочію клямръ. Пôдкова мае зъ каждои стороны по три малй, чотырогранни, под в гасти вôтворы, въ якй закладае ся клямры, а за ихъ помочію прикрѣпляе ся пôдкову до копыта. Сего способу уживають вже зъ добрымъ успѣхомъ въ Берлинѣ, де завязало ся навѣть товариство, що мае на мегѣ займати ся выробомъ такихъ пôдковъ.

Мати 33 дѣтей.

Въ Льондонѣ померла въ 87 роцѣ житя Марія Йонесъ що яко мати найчисленнѣйшои въ Англіи родины тѣшила ся немалою славою. Мала она 33 дѣтей и свого часу одержала нагороду, признану одною зъ льондоньскихъ часописей для матери найчисленнѣйшои родины въ цѣлой В. Британіи.

— **На парискои** выставѣ буде находити ся, мѣжь иншими велитами архитектонѣки, немала гойданка. Буде она висѣти мѣжь двома желѣзными стовпами, высокими на 1.176 стôпъ, отже вышшими о 200 метрôвъ якъ вежа Айфля, и складати ся буде зъ двохъ ваґонôвъ, въ якихъ буде могло помѣстити ся по 40 особъ. вѣ Д машины будуть вправляти въ рухъ сего велита; а що 10 минутъ буде гойданка задержувати ся, щобы гостѣ могли высѣдати и всѣдати.

— **Маешь дѣти?** Чому жь не запишете ихъ до „Р. Н. Союза?" Коштуе лишь 25 центôвъ на мѣсяць, а дѣти умирають дуже часто, частѣйше якъ старшй.

— **Дня** 6. марта б. р. вôдѣхавъ до старого краю на посаду дяковску до мѣсточка Княгиничѣ и. Юрій Пôдсадочный, котрый передъ двома роками запимавъ посаду дяко-учителя въ Шенандоа, Па, а остатнй два роки въ Джерзи Сити, Н. Дж. Понеже вôнъ дуже щиро працювавъ не только въ церквѣ, але въ рускôй школѣ, а при тôмъ добре выучивъ потного спѣву дѣтей шкôльныхъ, а якъ читателѣ пригадують собѣ, що зô своими школярами неразъ не два давъ ся пôзнати чи то на рускихъ забавахъ и другихъ способныхъ хвиляхъ. На Рôздво бувъ выучивъ дѣтей представлене: »Нôчь вифлеемску«, тай не только въ мѣсци, але й въ околици зъеднавъ собѣ симпатію, длятого смѣло могу сказати, що и вôнъ своею щирою працею причинивъ ся до поступу Руси американьскои

Джерзиситецъ.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

Григорій Азари, лѣтъ 2, членъ »Р. Н. Союза« въ Шамокінъ, Па. ч. кн. гол. 1563, сынъ Павла и Маріи, упокоѣвъ ся 2. марта б. р.

Марія, жена Федора Корбы зô Сімпсонъ, Па ч. кн. гол. 1752, упокоѣлась въ Полянахъ, повѣту горлицкого, въ Галичинѣ, по 4 мѣсячнôмъ вступленю мужа до »Союза«.

Вѣчная имъ память!

СМѢШНЕ.

ТАКА ВЖЕ СЛАБÔСТЬ.

— Но и що, прикладалисьте шпиритусъ до очей, такъ якъ прописавъ-смь!

— Пане докторъ, запишѣть менѣ иныше лѣкарство! Богъ-ме, я горѣвки высше, якъ до устъ пôднести не могу...

Ѣхавъ панъ черезъ село и пытае ся хлопа:

— А хто село то держить?
— Земля и плоты.
— А хто ту є паномъ?
— Сей хто мае больше грошей.
— А хто ту старшій?
— Є ту баба, що вже еи 110 лѣтъ, она найстарша.
— А хто высшій?
— Липа найвысша, що еи надъ церквою видно.
— А далеко полудне?
— Не ишло туды, панонку, не знаю, чи далеко.

Розгнѣвавъ ся панъ тай каже:
— Хлопе, хиба ты зъ собѣ ровного смѣешь ся.
— Злѣзьте лише зъ возка, помѣряемо ся.

— Представляю вамъ, се мôй колега?
— Чи разомъ учились?
— Не только разомъ учились, але насъ обохъ и разомъ зъ школъ прогнали.

— Коли вже вы менѣ свôй довгъ вôддасте?
— Того я вамъ вже сказати не могу.
— Та длячого?
— Бо я не пророкъ!

— Грицю! если тобѣ потреба грошей, я могу тобѣ выгодити.
— Богъ заплать! у мене суть грошѣ...
— Въ такôмъ случаю пожичь ты менѣ три доляры до завтра...

ДВОХЪ БРЕХУНÔВЪ.

Одного разу здыбало ся двохъ брехунôвъ.

Перший каже до другого: Вертаю зъ выставы парискои; бачивъ-емь тамъ машину, котра якъ зъ еднои стороны кинено до неи снôпъ пшеницѣ и разъ обернено колесомъ, зъ другои стороны выкидае свѣжи булки!

Другій: А я бачивъ разъ въ Льондонѣ лѣпшу. До неи вкладало ся зъ однои стороны виноградъ, а зъ другои стороны по оберненю колесомъ вытягано чоловѣка пяного зъ келѣшкомъ и фляшкою въ руцѣ.

Перший: Пôдчасъ моеи подорожи бачивъ-емь въ однôмъ мѣстѣ высну такъ высоку, що шпиль (вершокъ) еѣ сягавъ до мѣсяця!

Другій: А я бачивъ таку низоньку, що еѣ навѣть не було видко.

Перший: Я бувъ въ такôмъ краю, где суть рѣки такй широкй, що зъ одного берега не видно другого.

Другій: А я бувъ знову въ такой околици, где судь рѣки такъ вузонькй, що только оденъ берегъ мають.

ВЫТОЛКОВАВЪ СЯ.

— Янклю, тебе заскаржили, що зъ розмысломъ пôдпаливъ-есь свою хату.

— Але що панъ судія кажуть: що то зъ розмыслу, хиба то зъ розмыслу може ся дерево заняти? до сего треба огня а не мысленя.

ХТО ЗЛЕ СТОПТЬ, ТОЙ МУСИТЬ СИДѢТИ.

— Чи се правда, пане Срулю, що вашъ шваґеръ Йойна сидить въ арештѣ?

— Но, прошу васъ, вы знаете вôнъ дуже зле стоявъ, то вôнъ тому теперь сидить.

ПОЧТОВА СКРИНКА.

Патріотови въ Derby, Conn. — На дняхъ одержали мы письмо, писане польскими буквами, якогось безъименного патріота, котрый бештае насъ за те, що не помѣстилисьмо дописи парохіянина, котру вôнъ редаґувавъ и переписувавъ, якъ свѣдчить подôбнôсть письма. Крôмъ того вчить насъ, якъ маемо редаґувати газету, а обôбравшись за высоко-вченого та великого праведника, грозить намъ и апоньскôй парохіи та жадае звороту дописи. Про те вôдповѣдаемо ему коротко: жадныхъ дописей мы не звертаемо; страхи на ляхи, зъ своею праведностю та патріотизмомъ та ревностю за добро парохіи, котрои вы анѣ не закладали, анѣ еи ще не спомогли; удайтесь до опичара, то може достанете хоть старый шелюгъ; а если наша газета котрои не предплачуєте, вамъ не сподобалась, то не читайте. Мы знаемо васъ, патріоте! То-жь радимо вамъ: скинути зъ себе старокраеву гниль та облуду и пильнувати себе самого, чѣпатись невинныхъ людей въ Америцѣ не оплачуе; если хочете бути патріотомъ, то працюйте по правдѣ для вспольного добра, бо бурити и дурень потрафить. А если вамъ не рехть, то зъ Богомъ Парасю туда, звôдки приплелась.

„**Американьскій шляхтичь**", образъ зъ житя рускихъ робôтниковъ въ Америцѣ, въ 3. актахъ, вже выйшовъ книжочкою о 75 сторонахъ друку. Хто хоче набути ту книжочку, най пришле до редакціи »Свободы« 17 цнт., бо на мѣсци коштуе 15 центôвъ.

ЦѢННИКЪ КНИГАРНѢ въ OLYPHANT, PA.

ЗНИЖЕНЙ ЦѢНЫ!

ВСЯКЙ НОВОСТИ ЛІТЕРАТУРНЙ.

31.	Тато на заручинахъ, ком. въ I. дѣи Григорієвича	15
32.	Природа. О. Кобылянскои	30
33.	Ремесла и хвабрика на Украинѣ С. Подолинского	50
34.	Не той ставъ, пов. И. Левицкого	30
35.	Въ народъ. А. Кримского	15
36.	Салдатскій розрухъ, Левенка	10
37.	Народнй оповѣданя М. Вовчка II., III.	70
38.	Дарунокъ для дѣтей. С. Пятки	20
39.	Листы зъ пекла	25
40.	Задля хазяйства, Потапенка	10
41.	Украиньскй баптисты а ихъ часопись „Бесѣда"	10
42.	Кобзаръ Шевченка для дѣтей	20
43.	Чудацки думки про руско-украинску національну справу, Драгоманова	50
44.	Етнографічный зборникъ I.—VII	$10.00
45.	Письмо святе Нового Завѣта, по старосл.	1.00

(Конець буде.)

Адресъ: **J. J. Ardan, Box 418, Olyphant, Pa.**

Цѣнникъ высылаесь на жаданѣ дармо.

Оголошенє.

Пошукую Ваня Ковалича зъ Мушинки, въ Галичинѣ, брата мого бл. п. мужа, котрого потрѣбую въ преважной для мене справѣ спадковой. Хто бы знавъ, де вôнъ проживае, зволить мене повѣдомити.

Евфрозина Ковалич ь,
Terryville, Conn.

3—29

Бачнôсть!

Звѣстный цѣлому свѣтови бальсамъ, що его вырабляють оо. Капуцины въ Празѣ, помôгъ вже соткамъ тысячь людей. Се единый лѣкъ на морску слабôсть, але треба его вже заживати 3—4 днѣвъ напередъ, заки всяде ся на корабель. Коли я ѣхавъ до Америки, не слабувавъ анѣ однои хвилѣ а богато людей на корабли вылѣчивъ тымъ бальсамомъ. Той бальсамъ есть также помочнымъ на всѣ жолудковй слабости. Кого нудить, особливо рано натще, кому по ѣдженю вôдбивае ся, хто мае згагу, кого коле въ боцѣ, на то одинокимъ лѣкомъ той бальсамъ. Люде впускають кроплями до уха, сли болить, а вже незрôвнанымъ лѣкомъ есть на раны, бо не дасть тѣлу гнити а гоить дуже скоро.

Сей бальсамъ помагае на жѣночй слабости, на бракъ апетиту, первовôсть и недокровнôсть. Такій бальсамъ вырабляю я пôсля оригінальнои рецепты, а хто его хоче достати най пише до мене на адресъ:

Rev. Dr. Damascen Polivka
PLYMOUTH, Pa.

Той бальсамъ бере ся три разы на день по 15 капель на цукеръ. Рано бере ся на порожный жолудокъ, а за пôвъ годины можна ѣсти снѣдане. Мала фляшочка коштуе 30 центôвъ а велика 50 цнт.

Хто бы хотѣвъ зарадити ся въ якой слабости най пише до о. доктора.

P 22

(1)

Руско-английскій провôдникъ.

—ЗЛАДИВЪ—

Стефанъ Макаръ.

Некуча потреба руско-англійского провôдника, або, якъ нашѣ люде называють »тлумача«, спонукала мене до зладженя подôбнои книжочки. Я зовсѣмъ немаю претенсіи уважати сей пôдручникъ повнымъ, а однакъ, коли зважить ся, що иншого нема, треба буде послугуватись початкуючимъ емігрантамъ въ Америцѣ поки що моимъ, заки не появить ся лучшій.

Сеся книжочка складає ся зъ трехъ частинъ: 1) зъ части інформаційнои, 2) зъ руско-англійскихъ розговорôвъ та 3) зъ руско-англійского словарця. Мушу ту завважити, що матеріялъ до другои частины взявъ я зъ подôбного словацкого пôдручника п. Маршаля.

До тои книжочки мала увôйти ще четверта частина „граматичнѣ правила англійскои мовы", та коли я дôзнавъ ся, що хто иншій ладить ту частину, що має выйти окремою книжочкою — я свою выкинувъ.

I. Часть інформаційна.

1. Англійскѣ буквы.

Въ англійскôй мовѣ єсть 26 буквъ, котрѣ пишуть ся такъ якъ буквы польскѣ або словеньскѣ:

A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K,
a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k,
L, M, N, O, P. Q, R, S, T, U, V.
l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v,
W, X, Y, Z.
w, x, y, z.

Одна лишь рôжниця и то велика, що въ польскôй або словеньскôй мовѣ тѣ буквы выголошують ся такъ, якъ суть написанѣ, а въ англійскôй они звуть ся инакше.

Звѣстна то рѣчь, що Англикъ нѣколи порядно не выголосить имени Славянина, а вже якъ де прійде двѣ або три согласнѣ, языкъ єго деревѣє, не выговорить такого слова, а якъ доконче наважить ся єго выговорити, то такъ чударно перекрутить назвиско, що хочь сядь та смѣй ся до розпуку. И Англикамъ зъ тымъ негодога и нашимъ людямъ. А вже найбôльша бѣда рускимъ робôтникамъ, коли тѣ дають записувати наставникови при праци, або де тамъ инде, своє назвиско, а не знають, якъ єго переслябізовати (переспелювати). Для догôдности подамо ту всѣ буквы англійскѣ, а также зазначимо, якъ они зовуть ся:

2. Такъ звуть ся англійскѣ буквы:

По англійски.	Зове ся.	По англійски.	Зове ся.
A, a	ей	N, n	ен
B, b	бі	O, o	o
C, c	сі	P, p	пі
D, d	ді	Q, q	кю
E, e	і	R, r	ар
F, f	еф	S, s	ес
G, g	джі	T, t	ті
H, h	ейч	U, u	ю
I, i	ай	V, v	ві
J, j	джей	W, w	доблю
K, k	кей	X, x	екс
L, l	ел	Y, y	уай
M, m	ем	Z. z	зед або зі

Въ першôй лініи суть англійскѣ буквы, а въ другôй написане рускими буквами, якъ называють ся тѣ англійскѣ буквы. Возьмѣмъ собѣ примѣръ: Приходить Русинъ шукати роботы. Наставникъ хоче записати собѣ єго имя. Робôтникъ той называє ся прим. Peter Rugala. Сейчасъ пытає ся єго наставникъ, якъ вôнъ слябізує (спелює) своє имя. Отже робôтникъ той такъ выголосить: Пі–і–ті–і–ар, (Peter); Ар–ю–джі–ей–ел–ей (Rugala).

3. Числа.

По руски.	По англійски.	Читає ся.
Оденъ	One	Вон
Два	Two	Ту
Три	Three*)	Трі
Чотыри	Four	Фор
Пять	Five	Файв
Шѣсть	Six	Сикс
Сѣмъ	Seven	Севен
Вôсѣмъ	Eight	Ейт
Девять	Nine	Найн
Десять	Ten	Тен
Одинайцять	Eleven	Елевн
Дванайцять	Twelve	Твелф
Тринайцять	Thirteen	Тортін
Чотырнайцять	Fourteen	Форгін
Пятнайцять	Fifteen	Фифтін
Шѣснайцять	Sixteen	Сикстін
Сѣмнайцять	Seventeen	Севентін
Вôсѣмнайцять	Eighteen	Ейнтін
Девятнайцять	Nineteen	Найтін
Двайцять	Twenty	Твенти
Двайцять оденъ и т. д.	Twenty one	Твенти вон
30	Thirty	Торти
40	Forty	Форти
50	Fifty	Фифти
60	Sixty	Сиксти
70	Seventy	Севенти
80	Eighty	Ейти
90	Ninety	Найти
100	Hundred	Гундрд
101	Hundred one	и. т. д.
500	Five hundred	Файв гундрд и т. д.
Тысячь	Thousand	Тгавзенд
500 тысячь и т. д.	Five hundred thousand	Файв гундрд тгавзенд
Міліонъ.	Million.	Міліон.

*) Th вымавляє ся въ англійскôй мовѣ въ той способъ, що кладе ся языкъ легонько до зубôвъ, а зъ проголошеня выходить щось въ родѣ сичачого т або д. Тому, що въ нашôй мовѣ нема на те окремого знаку, тожь th будемо ту значити якъ т або д.

Єсли Англикъ читає бôльше чиселъ пр. 1502 то читає такъ: fifteen hundred and two (пятнайцять сотокъ и два) а пр. 1328 читає: thirteen, twenty eight (тринайцять, двайцять вôсѣмъ) и т. д.

4. Назвы днѣвъ въ тыждни:

По руски.	По англійски.	Читає ся.
Тыждень	The week	Де вік
Недѣля	Sunday	Сондей
Понедѣлокъ	Monday	Мондей
Вторникъ	Tuesday	Тюсдей
Середа	Wednesday	Венсдей
Четверъ	Thursday	Торсдей
Пятниця	Friday	Фрайдей
Субота	Saturday	Сатрдей
Свято.	Holiday.	Галідей.

5. Назвы мѣсяцѣвъ.

По руски.	По англійски.	Читає ся.
Мѣсяць	The month	Ді монт
Рôкъ	The year	Ді йір
Сѣчень	January	Дженюєри
Лютый	February	Фебруєри
Марець	March	Марч
Цвѣтень	April	Ейприл
Май	May	Мей
Червень	June	Джун
Липень	July	Джулай
Серпень	August	Агост
Вересень	September	Септембр
Жовтень	October	Актоубр
Падолистъ	November	Новембр
Грудень.	December.	Дісембр.

(Дальше буде.)

Учѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!

Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды пануе брехня,
Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!

Ив. Франко.